

Validisme bij verstandelijke beperkingen

Wat werkt om stigma en discriminatie te
verminderen?

Caroline Harnacke & Helen Fitzpatrick
Movisie

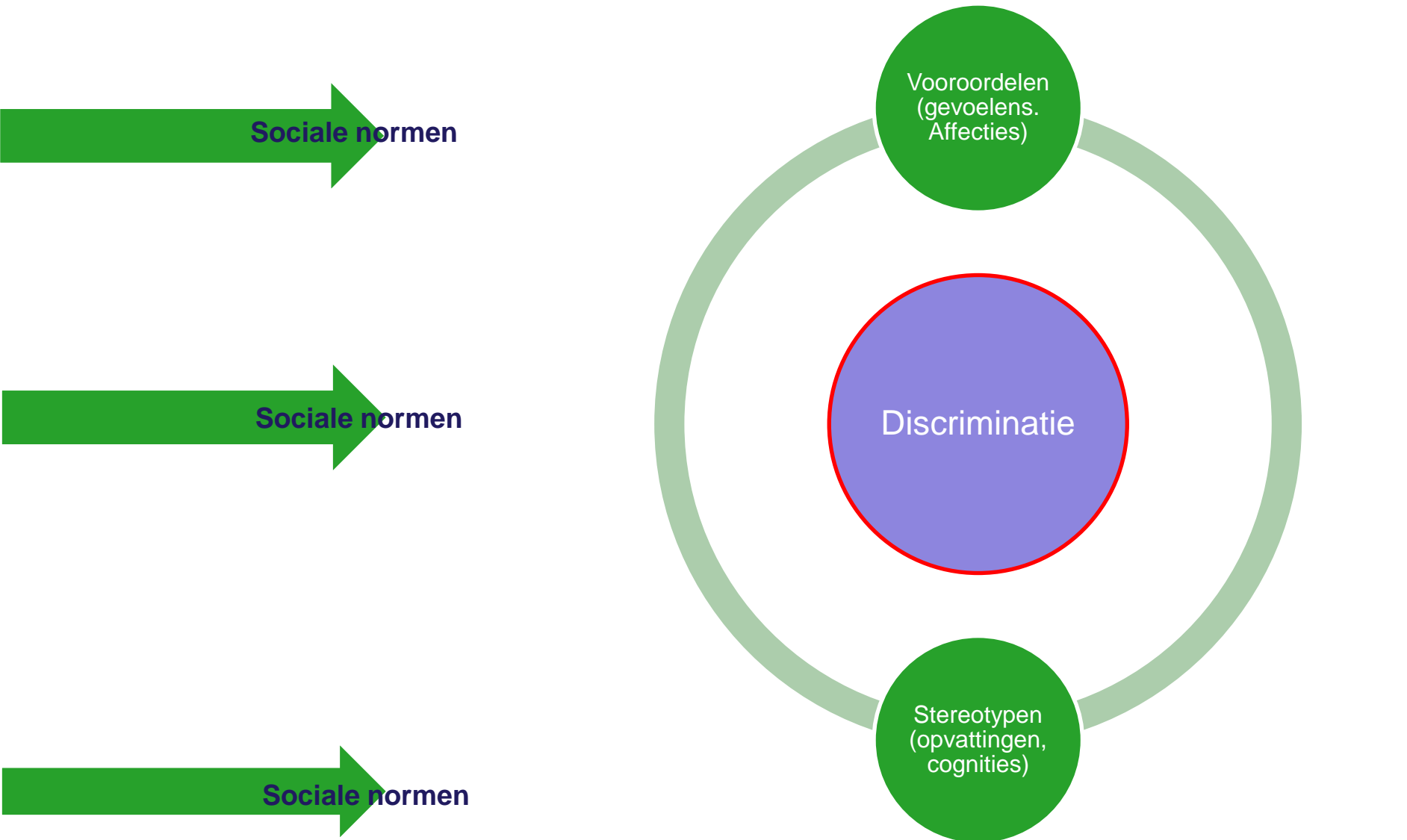
Wat werkt bij het verminderen van validisme bij verstandelijke beperkingen?

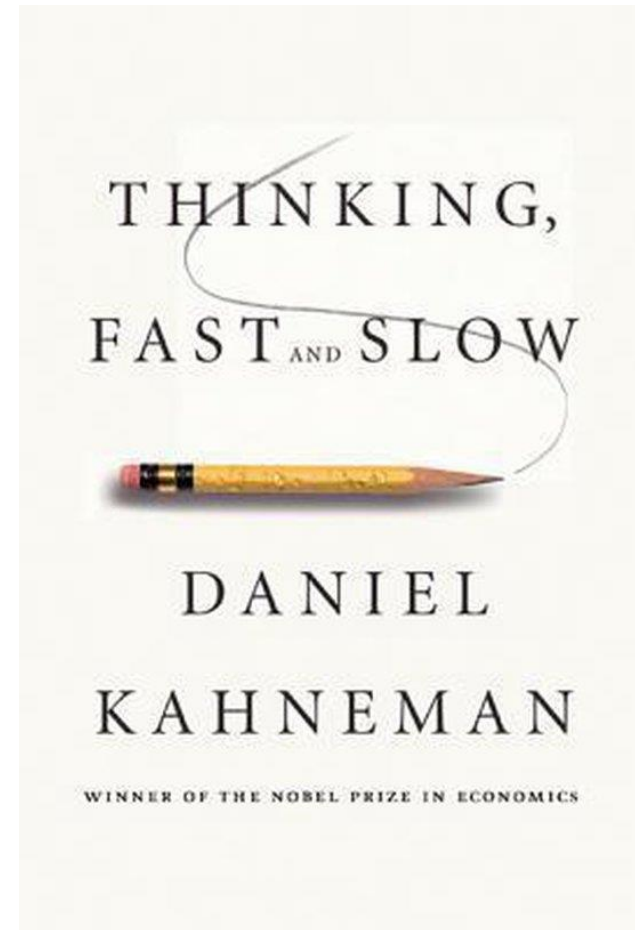
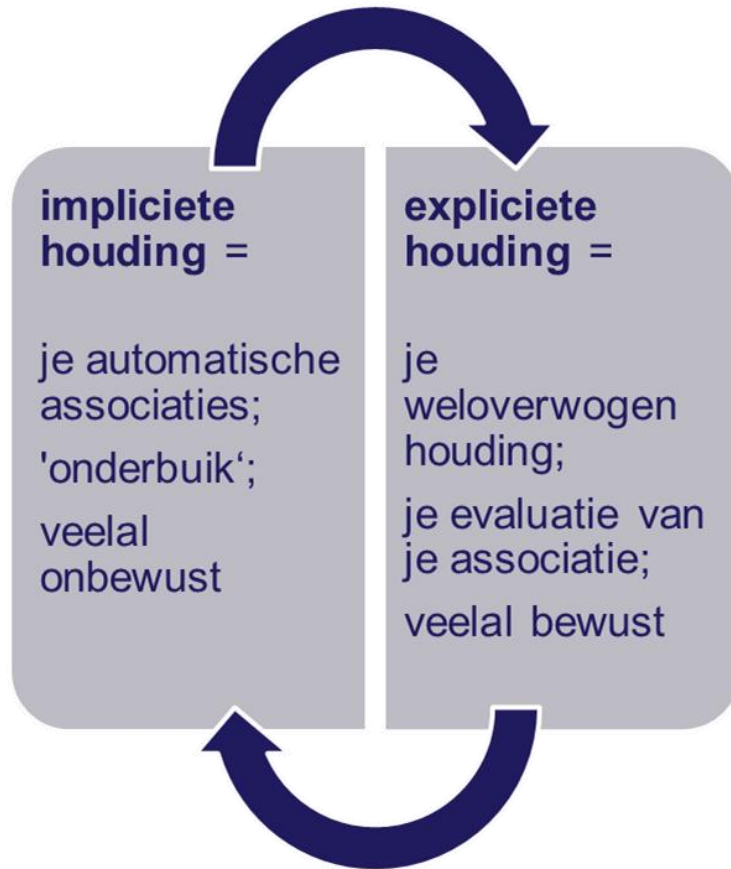

kennis en aanpak van
sociale vraagstukken

- Term voor discriminatie, vooroordelen, stereotype beelden of stigmatisering van mensen met een beperking
- Dit is de Nederlandse vertaling van het Engelse woord 'ableism'.
- Met deze term wordt discriminatie, marginalisering en stigmatisering van mensen met een beperking aangeduid.

Het bestuderen van wetenschappelijke artikelen

- Focus op "wat werkt" kennis verzamelen
- Met name experimenten: dat betekent dat is uitgetest of het werkt of niet
- Ongeveer 120 studies
- Niet zelf experimenten gedaan (of interviews etc.)
- [Link naar de publicatie](#)

Ja, meestal wel

Nee, meestal niet

Soms

(1) Werkt het?

Werkt het om iemand te ontmoeten uit de groep waar je vooroordelen over hebt en diens ervaringen te horen met discriminatie?

Ja, meestal wel

Bekende voorwaarden:

- De ontmoeting moet de angst voor de ander verminderen
- De ontmoeting moet positief worden ervaren
- De ontmoeting moet zelfonthulling bevatten
- Gelijke status: samenwerken aan een opdracht verbetert effect
- Kennis verbetert het effect
- De ontmoeting moet uitnodigen tot inleving en leiden tot empathie
- Bij kinderen: ongestructureerd/informeel contact

(2) Werkt het?

Werkt het om een groep professionals, bijvoorbeeld politieagenten, informatie te geven in een lezing over een verstandelijke beperking, zoals het syndroom van Down?

Soms

- Sommige studies laten een positief effect zien, anderen niet...
- Effecten zijn vaak van korte duur
- Het lijkt vooral te werken in combinatie met andere aanpakken, zoals contact
- Belangrijk is dat benadrukt wordt wat iemand wél kan
- Nog weinig onderbouwing voor dit mechanisme: meer onderzoek nodig

(3) Werkt het?

Werkt het om iemand uit de groep waar je vooroordelen over hebt positief gepresenteerd in de media te zien, bijvoorbeeld in een tv-serie?

Ja, meestal wel

- Beter niet: slechts eenmalig (heeft weinig effect).
- Niet als bedoeling om medelijden op te wekken.
- Beter wel: een tv-serie of documentaire met een acteur met een beperking. Echtheid werkt beter.

Voorbeelden:

NPO 2docs 'de wereld van volwassenen met een verstandelijke beperking'

Maddy the Model

The Peanut Butter Falcon

NPO3 'Net ff anders'

(4) Werkt het?

Stereotypen benoemen en uitleggen dat deze niet juist zijn: werkt dat?

Nee, meestal niet

Waarom werkt stereotypen benoemen meestal niet?

Door het benoemen worden ze geactiveerd in je brein
'niet' onthouden we niet goed

Alternatief: onbewust blootstellen aan counter-stereotypes

(5) Werkt het?

Werkt het om je voor te stellen hoe het is om iemand te ontmoeten met een beperking?

Ja, meestal wel

Voorwaarden

- Werkt beter als er een script wordt doorlopen
- Denkbeeldig contact niet neutraal, maar positief
- Kan gebruikt worden om andere interventies kracht bij te zetten. Bijvoorbeeld om na het bekijken van een video een denkbeeldig contactinterventie te doen.

- Ervaringsverhalen: inleving en empathie
- Films/media met mensen met een beperking en verhalen over de impact van discriminatie
- Denkbeeldige ontmoeting
- Mensen laten zien die niet voldoen aan het stereotype zonder dit erbij te zeggen
- Kennis delen in combinatie met andere interventies
- Zelf sociale norm tegen discriminatie uitdragen

3 groepen:

- **Het individu**
- **De professional**
- **De organisatie**

Bespreek de volgende vragen vanuit het perspectief van je groepje:

- Wat kan je doen vanuit jouw rol om validisme ten aanzien van mensen met een verstandelijke beperking tegen te gaan?
- Hoe kan je dit aanpakken?
- Bedenk een of meerdere concrete actie(s) die je zou willen gaan uitvoeren

Terugkoppeling